

KONCEPCIA UMIESTŇOVANIA CYKLOSTOJANOV

V MESTE TRNAVA

Obsah

1. Úvod	3
1.1. Dôvody podpory mestskej cyklistiky:	3
2. Základné technické parametre cyklostanov	4
3. Umiestňovanie cyklostanov	6
1.2. Prehľadná tabuľka navrhovaných cyklostojísk:	7
1.3. Základné pravidlá pre umiestňovanie cyklostanov	8
4. Spôsobu uzamknutia bicykla.....	10
5. Odporúčania pre potrebný počet cyklostanov pre rôzne prevádzky	10
6. Zoznam použitej literatúry a zdrojov:	11
7. Ukážky cyklostanov vo vybraných mestách	12
Príloha 1 - Prehľadná mapa CMZ	
Príloha 2 - Vzorový rez cyklostanu a kotvenia	
Príloha 3 – Pasport jestvujúcich cyklostanov	
Príloha 4 – Navrhované umiestnenie cyklostanov	

1. Úvod

Úlohou štúdie je určenie základných podmienok pre umiestňovanie cyklostojanov na území mesta, predovšetkým v Centrálnej mestskej zóne (CMZ) ako jedného z prioritných cieľov každodenných ciest obyvateľov. Keďže v posledných rokoch mesto investovalo nemalé finančné prostriedky do rozvoja cyklistickej infraštruktúry v podobe výstavby a značenia nových úsekov mestských cyklotrás, je jedným z jeho ďalších krokov zatriktívniť využívanie bicykla zvýšením bezpečnosti statickej cyklistickej dopravy, a to osádzaním bezpečných cyklostojanov. Rýchle a bezpečné systémy parkovania bicyklov tvoria významný prvok pri podpore využívania bicyklov ako rovnocenného dopravného prostriedku. Parkovanie bicyklov je teda jedným z dôležitých prvkov v rozvoji cyklistickej dopravy.

1.1. Dôvody podpory mestskej cyklistiky:

- Odľahčuje preťaženie dopravnú infraštruktúru.

viac bicyklov = menej áut na cestách

- Podporuje trvalo udržateľný rozvoj dopravy.
- Vyžaduje menšie nároky na parkovanie, čím sa zefektívňuje využitie dostupných parkovacích plôch.
  - podľa svetových prieskumov sa **v jednom osobnom aute** prepravuje **v priemere 1,2 osoby**,
  - **na jednom parkovacom mieste** pre osobný automobil sa dá zaparkovať **7 - 9 bicyklov** (7-9 osôb).
- Predstavuje alternatívny druh dopravy – možnosť voľby
- Na kratšie mestské vzdialenosti je preprava na bicykli rýchlejšia ako osobným automobilom.
- Má priaznivý vplyv na životné prostredie.
- Nevytvára hluk.
- Nevíri prach.
- Pohotová k jazde.
- Zlepšuje zdravie obyvateľstva.
- Šetrí čas a peniaze.

Obr. 1: Ukážka záberu priestoru pri parkovaní [2]

2. Základné technické parametre cyklostojanov

Keďže žiadna v súčasnosti platná Slovenská technická norma (STN) nedefinuje tvar, typ, spôsob uchytenia, rozmery a najmä počty stojanov umiestnených pri každom potenciálnom zdroji a cieľi tak ako je to pri automobilovej doprave, je potrebné pre tento druh dopravy zdefinovať aspoň odporúčania v zmysle, ktorých sa bude postupovať pri osádzaní stojanov a teda tvorbe parkovacích miest pre bicykle.

Kvalitný stojan musí disponovať nasledovnými parametrami:

1. možnosť opretia rámu pre stabilné zaistenie bicykla (najvhodnejšie dve trubky cca 60 cm od seba),
2. možnosť uzamknutia rámu, predného aj zadného kolesa,
3. všetky časti stojanu musia byť oblé, t.j. bez ostrých hrán s nehrdzavejúcou povrchovou úpravou a prípadne vybavené ochranným pásom z odolnej gumy,
4. odolnosť voči vandalizmu,
5. pevné uchytenie do podlažia (skrutky sú nevhodné, ideálne je stojan zabetónovať 25cm),
6. cenovo prijateľné (bežná cena stojanu „U“ od 70 do 200 €),
7. minimálny záber plochy bez zaparkovaných bicyklov,
8. označenie stojanov nálepkou so symbolom bicykla a doporučeným spôsobom uzamknutia,
9. prípadná možnosť umiestnenia reklamy. [1]

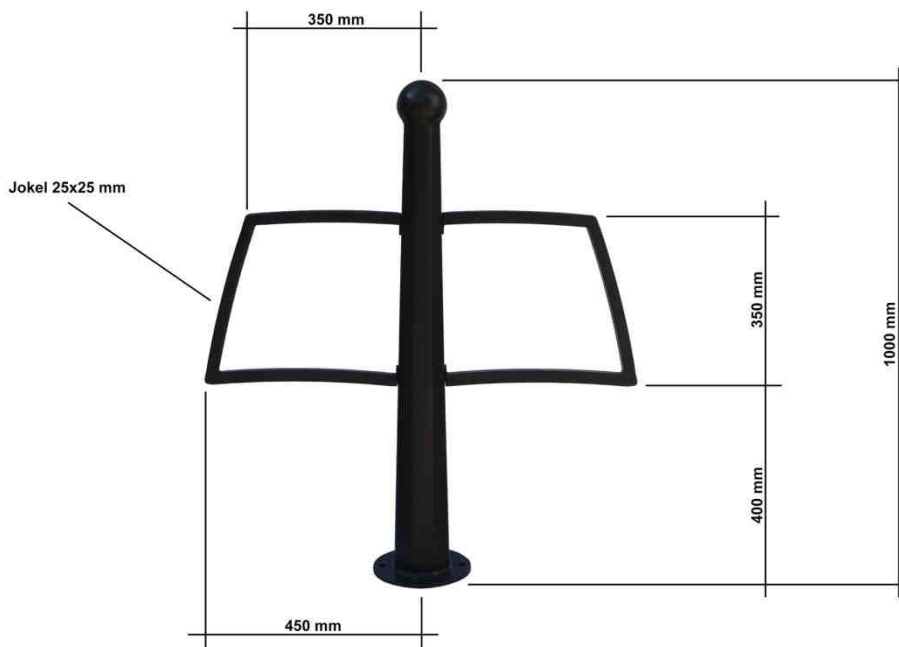
V zmysle týchto podmienok je vo svete volený ako najvhodnejší stojan pre bicykle stojan v tvare prevráteného písmena „U“, prípadne podobné modifikácie.

Obr. 2: Historické centrum mesta Stoke on Trent (UK) [4]

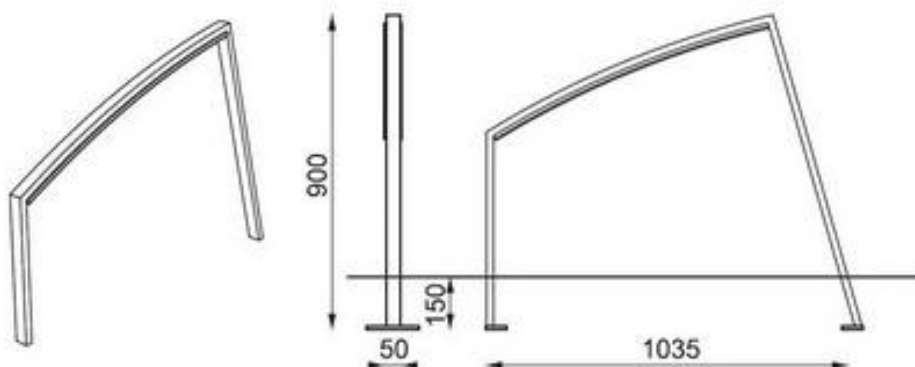
Pre potreby umiestnenia stojanov do historickej časti „CMZ“ Trnavy OÚRaK odporúča nasledovné typy cyklostanov:

a) Historický dizajn

Obr. 3: Odporúčaný tvar Historického cyklostanu.

b) Moderný dizajn

Obr. 4: Odporúčaný tvar Moderného cyklostanu.

Historický dizajn cyklostanu bol spracovaný v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom. Jeho použitie je určené v najviac pamiatkovo chránených lokalitách CMZ. Navrhovaný moderný dizajn a tvar stojanu (prevrátené U) patrí medzi najbezpečnejší a najpoužívanejší typ v modernom a bezpečnom svete cyklodopravy. Návrh bol zvolený architektmi vo vybraných lokalitách CMZ, s cieľom jeho ľahkej identifikácie v priestore. Jeho

využitie aj v iných častiach mesta však nie je vylúčené, napríklad Trnavský samosprávny kraj, Poliklinika Družba, železničná stanica, Fakultná nemocnica atď..

Vzorové rezy technického riešenia sa nachádzajú v prílohách číslo 2 a 3.

Obr. 5: Historický cyklostojan

3. Umiestňovanie cyklostojanov

Štúdiá vychádza z informácií a požiadaviek verejnosti získaných z dvoch prieskumov verejnej mienky (9. 5. 2013 a 7. 2. 2014), z osobných skúseností spracovateľa, dvoch detailných prieskumov v teréne, cyklonadšencov z Peco-bikes a podmienok Krajského pamiatkového úradu v Trnave. Všetky lokality spĺňajú platné zákony a normy STN o minimálnych rozmeroch a odstupových vzdialenostiach.

Príloha číslo 1 - Situácia obsahuje jednotlivé cyklostojiská s nasledovným delením:

(počet cyklostojanov/kapacita bicyklov)

Zelenou farbou (84/168)- Existujúce stojany – zdokumentované prieskumom v teréne
(1. 2. 2014 a 14. 4. 2014)

Zelenou farbou (6/59) - s prečiarknutím (**červeným X**) – stojany, ktoré budú nahradené bezpečnejšími v tvare prevráteného U (lokality:003, 019, 021, 27, 035, 039)

Modrou farbou (113/226) - Navrhované umiestnenie stojanov – Historický dizajn

Žltou farbou (199/398) - Navrhované umiestnenie stojanov – Moderný dizajn

1.2. Prehľadná tabuľka navrhovaných cyklostojísk:

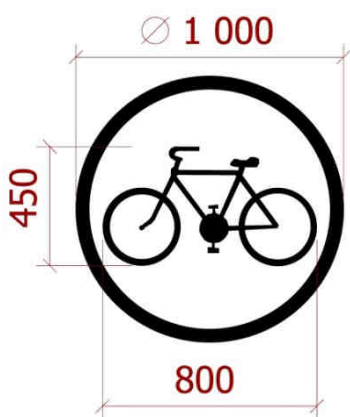
Císlo stojiska	Počet stojanov	Kapacita bicyklov	Vlastníctvo pozemkov	Císlo stojiska	Počet stojanov	Kapacita bicyklov	Vlastníctvo pozemkov
001	5	10	LV 5000	046	5	10	LV 11228
002	3	6	LV 5000	047	1	2	LV 11228
003	2	4	LV 5000	048	1	2	LV 11228
004	2	4	LV 5000	049	2	4	LV 11228
005	2	4	LV 5000	050	15	30	205/1 LV 6033 Trnavská univerzita
006	2	4	LV 5000	051	5	10	LV 5000
007	1	2	LV 5000	052	8	16	695/2 LV 5170 ŽOS
008	2	4	LV 5000	053	2	4	695/2 LV 5170 ŽOS
009	2	4	LV 5000	054	15	30	LV 5000 a 682/7 LV 1786 COOP Jednota
010	5	10	LV 5000	055	5	10	LV 5000
011	4	8	LV 5000	056	5	10	LV 5000
012	3	6	LV 5000	057	10	20	LV 5000
013	3	6	LV 5000	058	7	14	LV 5000
014	3	6	LV 5000	059	5	10	630/2 LV 1786 COOP Jednota
015	3	6	LV 5000	060	2	4	LV 5000
016	1	2	LV 5000	061	2	4	LV 5000
017	1	2	LV 5000	062	8	16	LV 5000
018	1	2	LV 5000	063	6	12	LV 5000
019	2	4	LV 5000	064	3	6	LV 11228
020	3	6	LV 5000	065	2	4	LV 5000
021	3	6	LV 5000	066	2	4	LV 5000
022	2	4	LV 5000	067	1	2	LV 5000
023	2	4	LV 5000	068	10	20	LV 11228
024	2	4	LV 5000	069	2	4	LV 11228
025	1	2	LV 5000	070	2	4	LV 11228
026	7	14	LV 5000	071	5	10	LV 11228
027	2	4	LV 5000	072	2	4	LV 11228
028	2	4	LV 5000	073	13	26	590/9 LV 4960 STU
029	4	8	LV 5000	074	2	4	LV 5000
030	4	8	LV 5000	075	2	4	LV 5000
031	3	6	LV 5000	076	2	4	LV 11228
032	1	2	LV 5000	077	2	4	LV 5000
033	1	2	LV 5000	078	1	2	331 LV 278 Horník Dušan
034	2	4	LV 5000	079	2	4	LV 5000
035	2	4	LV 5000	080	2	4	LV 5000
036	2	4	LV 5000	081	2	4	LV 5000
037	3	6	LV 5000	082	1	2	LV 5000
038	8	16	LV 5000	083	2	4	LV 5000
039	7	14	LV 5000	084	3	6	LV 5000
040	6	12	LV 5000	085	5	10	LV 5000
041	4	8	LV 5000	086	3	6	LV 5000
042	5	10	LV 5000	Spolu	312	624	
043	6	12	LV 5000				
044	3	6	LV 5000				
045	5	10	LV 5000				

078	Moderný dizajn
082	Historický dizajn
140	Navrhované lokality na osadenie pre rok 2014

LV 5000 a LV 11228 - MESTO TRNAVA

1.3. Základné pravidlá pre umiestňovanie cyklostanov

1. Dostatok priestoru pre prístup a zaparkovanie.
2. Minimálny záber plochy bez zaparkovaných bicyklov.
3. Viditeľné frekventované miesto s dostatočnou možnosťou priechodu okolo stanov.
(Minimálna voľná šírka chodníka v zmysle STN 1,5 m, minimálna vzdialenosť stanov od okraja komunikácie v zmysle STN 0,5 m, odporúčaná vzdialenosť 0,8 m pre obojstranné využitie stanov).
4. V dohľadnej vzdialenosti k cieľu cesty (reštaurácia, pohostinstvo, obchod, služby...) – ak je vzdialenosť od cieľa väčšia ako 50 m, stan prestáva byť atraktívny pre zníženie cestovnej rýchlosti a zvýšené nebezpečenstvo krádeže.
5. Bezbariérový prístup.
6. Ak je to možné, zvoliť zastrešený priestor.
7. Ak je to možné voliť priestor pod dohľadom kamier, pokiaľ sa v okolí nachádzajú, prípadne kameru zriadiť. (cyklostojisko označiť symbolom kamery).
8. Opatriť väčšie cyklostojiská piktogramom so symbolom bicykla.

Obr. 6: Piktogram so symbolom bicykla

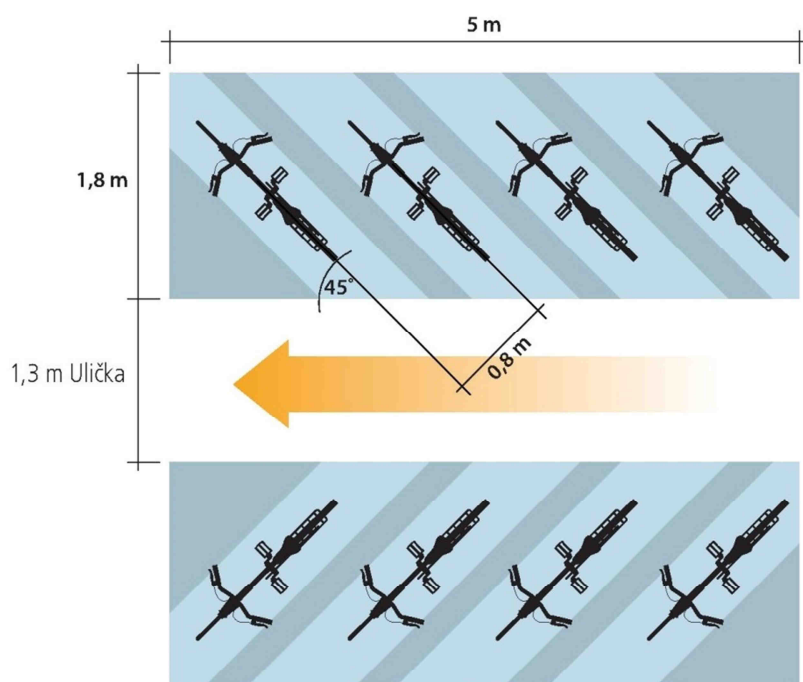

Obr. 7: Vzor upozornenia na kameru [9]

Cyklostojany OÚRaK odporúča umiestňovať na spevnených plochách (betón, liaty asfalt, asfaltobetón, zámková dlažba) prípadne v parkoch využiť riečny kameň/štrk lemovaný záhonovými obrubníkmi. V lokalitách, kde nebolo možné z dôvodu šírkových parametrov umiestniť stojany na spevnené plochy boli tieto navrhnuté s minimálnym záberom zelene (12, 13, 35 a 44). Vytvorené nové spevnené plochy budú rešpektovať okolité spevnené plochy, ku ktorým budú vizuálne a bezbariérovo prispôbené.

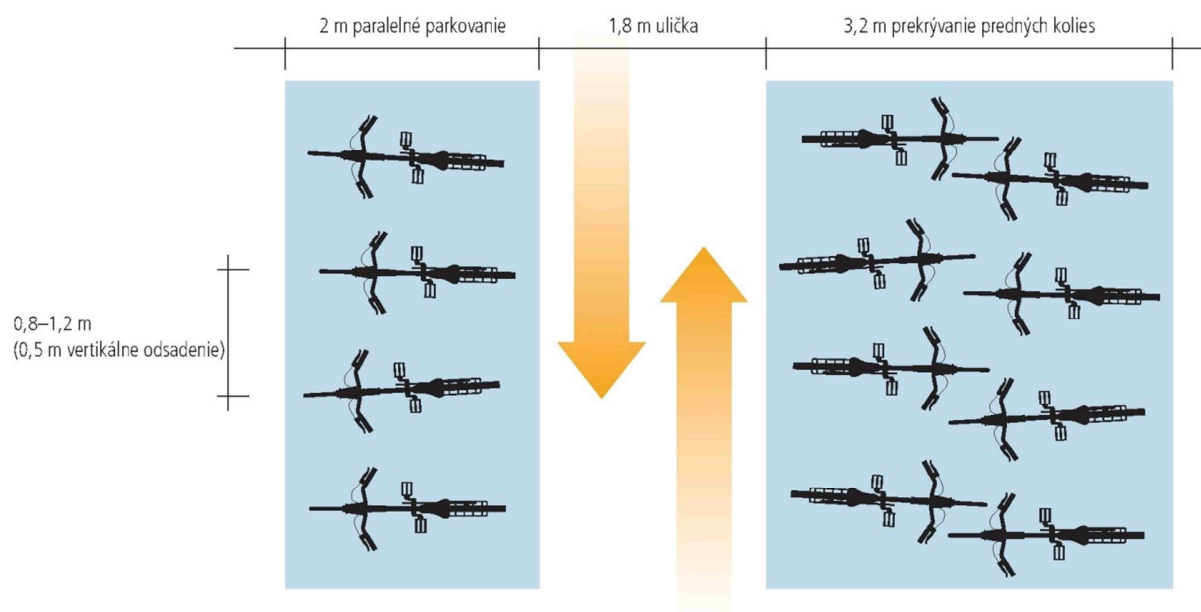
Vertikálne stromčekové parkovanie bicyklov – Priestor potrebný pre 4 bicykle: 9 m²

Zdroj: RVS 03.02.13; Aufbereitung: FGM

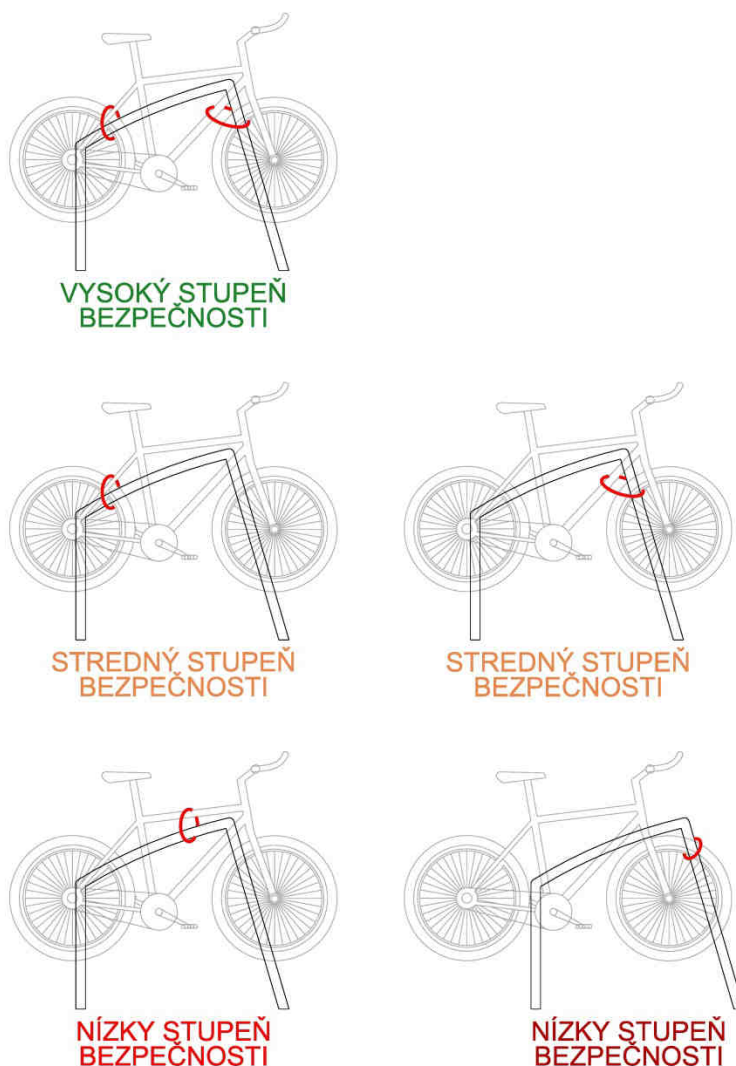
Paralelné parkovanie bicyklov – Priestor potrebný pre 4 bicykle: 6,4–9,6 m²

Zdroj: RVS 03.02.13; Aufbereitung: FGM

Obr. 8: Spôsoby parkovania bicyklov [3]

4. Spôsoby uzamykania bicyklov

Obr. 9: Spôsoby uzamykania bicyklov [1]

5. Odporúčania pre potrebný počet cyklostanov pre rôzne prevádzky

Odstavné a parkovacie plochy sa zriaďujú v miestach možných zdrojov a cieľov prepravy. Výpočtom potreby odstavných a parkovacích miest pre vozidlá sa zaoberá norma STN 73 6010/Z1, ktorá prikazuje riešiť parkovanie vozidiel, avšak nerieši problematiku parkovania bicyklov. Z uvedeného vyplýva, že v súčasne dobe nejestvuje žiadny právny rámec, na základe ktorého by mesto mohlo požadovať v procese schvaľovania projektových dokumentácií (obchodné centrá, administratívne budovy a pod.) od investorov vytvorenie určitého počtu parkovacích miest pre bicykle [5]. Na lepšie časy však svitá s vytvorením Technických podmienok pre navrhovanie cyklistickej infraštruktúry, ktoré už prešli schvaľovacím procesom na Slovensku, avšak v súčasnosti čakajú na schválenie v centrálnych orgánoch Európskej únie.

Rezidenčné oblasti	
Obyvatelia	1 parkovacie miesto na izbu
Pracovné oblasti	
Zamestnanci (sektor služieb, obchodu a priemyslu)	1 parkovacie miesto na každých 5 pracovných miest
Návštevníci (prevádzky poskytujúce služby veľkému počtu zákazníkov)	1 parkovacie miesto na každých 5 pracovných miest
Návštevníci (prevádzky poskytujúce služby menšiemu počtu zákazníkov/návštevníkov)	1 parkovacie miesto na každých 20 pracovných miest
Vzdelávacie inštitúcie	
Základné školy	1 parkovacie miesto na každých 3 až 10 žiakov
Stredné a vyššie školy	1 parkovacie miesto na každých 1-2 žiakov
Vysoké školy a učňovské školy	1 parkovacie miesto na každých 2-3 žiakov
Obchody	
Potraviny	1 parkovacie miesto na 30 - 50 m ² predajnej plochy
Iné obchody	1 parkovacie miesto na 100 - 200 m ² predajnej plochy
Nákupné centrá	1 parkovacie miesto na 100 m ² predajnej plochy
Zastávky verejnej dopravy	
Zastávky vlakov, autobusové/električkové terminály	1 parkovacie miesto na 5 miest
Električkové/autobusové zastávky	5 parkovacích miest na zastávku
Park + Ride	1 parkovacie miesto na 20 parkovacích miest pre autá
Reštaurácie a hotely	
Reštaurácie	1 parkovacie miesto na 5 miest
Hotely	1 parkovacie miesto na 10 postelí
Chaty a ubytovne	1 parkovacie miesto na 5 postelí
Športové strediská	1 parkovacie miesto na 2 hostí
Voľnočasové, športové a kultúrne aktivity	
Knižnica	1 parkovacie miesto na 3 hostí naraz
Disco, bar	1 parkovacie miesto na 2 až 3 hostí naraz
Rekreačné centrum, fitness centrum, verejné kúpalisko	1 parkovacie miesto na 2 hostí naraz
Cintorín	1 parkovacie miesto na 1000 m ² plochy
Plaváreň, telocvičňa	1 parkovacie miesto na 2 až 3 hostí naraz
Kino	1 parkovacie miesto na 2 až 3 miest
Kostol	1 parkovacie miesto na 20 miest
Múzeum, výstava	1 parkovacie miesto na 100 m ² plochy
Štadión	1 parkovacie miesto na 10 diváckych sedadiel
Divadlo	1 parkovacie miesto na 10 sedadiel
Zoo	1 parkovacie miesto na 1000 m ² plochy

BUNDESAMT FÜR STRASSEN / VELOKONFERENZ SCHWEIZ (2008): Veloparkierung. Empfehlungen zu Planung, Realisierung und Betrieb. Handbuch. Bern, Biel.

Obr. 10: Návod na hodnotenie potreby parkovacích miest [3]

Podrobnejšie informácie a odporúčania nájdete v návode pre budovanie parkovacích zariadení pre bicykle spracovanom v rámci projektu „BICY- Cities and Regions for cycling“ (www.bicy.it).

6. Zoznam použitej literatúry a zdrojov:

- [1] DVOŘÁK, Z. CYKLOSTOJANY – cyklistická doprovodná infraštruktúra. Jihlava : ÚÚP, 2011
- [2] Austrian mobility Research
- [3] http://www.bicy.it/docs/64/20110726_BICY_bicycle_parking_SK_final.pdf 31. 3. 2014
- [4] http://www.erlangen.de/desktopdefault.aspx/tabid-1511/2985_read-23919/ 31. 3. 2014
- [5] Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike. Bratislava : MDVaRR, 2013
- [6] <http://bbonline.sk/foto-nielen-na-namesti-snp-pribudli-nove-cyklostojany/> 31. 3. 2014
- [7] <http://info.ricany.cz/mesto/nove-stojany-na-kola-zlepsi-podminky-cyklodopravy-v-ricanech> 31. 3. 2014
- [8] <http://wikitravel.org/en/Vienna> 31. 3. 2014
- [9] <http://www.qcomp.sk> 31. 3. 2014
- [10] <https://www.google.com/maps> 31. 3. 2014

7. Ukážky cyklostojanov vo vybraných mestách

Banská Bystrica [6]

Říčany (CZ) [7]

Viedeň (AT) [8]

